

Vergaderjaar 1987–1988

20321

Goedkeuring van twee op 16 november 1982 te Parijs tot stand gekomen Protocollen houdende wijziging respectievelijk van het Verdrag van Parijs van 29 juli 1960 inzake wettelijke aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie en van het Verdrag van Brussel van 31 januari 1963 tot aanvulling van het Verdrag van Parijs, beide verdragen zoals gewijzigd bij Aanvullende Protocollen van 28 januari 1964

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen

In het kader van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) zijn op 16 november 1982 te Parijs twee Protocollen tot stand gekomen tot wijziging van twee verdragen op het gebied van de kernenergie.

Het eerste Protocol strekt tot wijziging van het Verdrag van Parijs van 29 juli 1960 inzake wettelijke aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie, gewijzigd bij het Aanvullend Protocol van 28 januari 1964 (Trb. 1964, 175) (hierna te noemen «het Verdrag van Parijs»). De geïntegreerde tekst van het Protocol met het Verdrag van Parijs en Aanvullend Protocol van 1964 is opgenomen in Trb. 1983, 181.

Het tweede Protocol houdt wijziging in van het Verdrag van Brussel van 31 januari 1963 tot aanvulling van het Verdrag van Parijs van 29 juli 1960 inzake wettelijke aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie, gewijzigd bij het Aanvullend Protocol van 28 januari 1964 (Trb. 1964, 176) (hierna te noemen «het Verdrag van Brussel»). De geïntegreerde tekst van het Protocol met het Verdrag van Brussel en Aanvullend Protocol van 1964 is opgenomen in Trb. 1983, 182.

De Verdragen van Parijs en Brussel zijn op 28 december 1979 voor Nederland in werking getreden. De op dezelfde datum in werking getreden Wet aansprakelijkheid kernongevallen (Stb. 1979, 225) geeft uitvoering aan de beide verdragen.

Het Verdrag van Parijs, dat in 1960 in het kader van de OESO tot stand is gekomen, geeft een uitputtende regeling van de aansprakelijkheid voor kernongevallen, die in beginsel berust bij de exploitant van de betrokken kerninstallatie. Deze aansprakelijkheid is een risico-aansprakelijkheid die beperkt is tot een bepaald maximum bedrag, waarvan de verdragsstaten zowel naar boven als naar beneden kunnen afwijken, het laatste echter met inachtneming van een eveneens in het Verdrag vastgesteld minimum bedrag. De aansprakelijkheid is tevens beperkt in tijd. Terwijl in het algemeen voor rechtsvorderingen als de onderhavige een verjaringstermijn van dertig jaar geldt, bevat het Verdrag in beginsel een vervaltermijn van tien jaar. De exploitant is bovendien verplicht zijn aansprakelijkheid te verzekeren. Zie ook kamerstukken II 1975/76, 13 928, nr. 3.

Bij dit Verdrag zijn thans veertien staten partij, te weten: België, Denemarken, Bondsrepubliek Duitsland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Italië, Nederland, Noorwegen, Portugal, Spanje, Turkije, Verenigd Koninkrijk en Zweden.

Het Verdrag van Brussel van 1963, waarbij thans elf staten partij zijn (België, Denemarken, Bondsrepubliek Duitsland, Finland, Frankrijk, Italië, Nederland, Noorwegen, Spanje, Verenigd Koninkrijk en Zweden), geeft een aanvullende regeling ten aanzien van de bedragen van de aansprakelijkheid, zoals geregeld in het Verdrag van Parijs. Het Verdrag van Parijs stelt het maximum bedrag van aansprakelijkheid in beginsel op 15 miljoen Europese monetaire rekeneenheden (in 1960 ongeveer 50 miljoen gulden), maar laat afwijking naar boven en (tot 5 miljoen rekeneenheden) naar beneden toe. Het maximum te vergoeden bedrag is bij het Verdrag van Brussel in 1963 verhoogd tot 120 miljoen rekeneenheden (toen ongeveer 430 miljoen gulden). Dit bedrag komt, voor zover nodig, in drie tranches ter beschikking. De eerste tranche, die ten minste 5 miljoen rekeneenheden moet bedragen, maar die de meeste lidstaten op 15 miljoen rekeneenheden hebben gesteld, wordt in beginsel uit private middelen betaald. De tweede tranche, tot 70 miljoen rekeneenheden, wordt gefourneerd door de staat op welks grondgebied de betrokken kerninstallatie is gelegen. De derde tranche, tot 120 miljoen rekeneenheden, wordt over alle staten, partij bij het Verdrag van Brussel, omgeslagen volgens een verdeelsleutel die enerzijds is gebaseerd op het bruto nationaal produkt van die staten en anderzijds op het thermisch vermogen van de kerninstallaties in die staten. Zie ook kamerstukken II 1975/76, 13 928, nr. 3.

In de Wet aansprakelijkheid kernongevallen werd de aansprakelijkheid van de exploitant in eerste instantie beperkt tot 100 miljoen gulden. Bij koninklijke besluiten van 21 juni 1984, Stb. 341, en van 27 april 1987, Stb. 190, is dit bedrag, gelet op de verzekeringsmogelijkheden, verhoogd tot 200 miljoen gulden, respectievelijk tot 400 miljoen gulden. Voor het meerdere tot 1 miljard gulden worden openbare middelen beschikbaar gesteld.

De belangrijkste punten van de onderhavige Protocollen tot wijziging van de Verdragen van Parijs en Brussel zijn de vervanging van de rekeneenheid en de verhoging van de in het Verdrag van Brussel voorziene bedragen ter vergoeding van de door een kernongeval veroorzaakte schade.

Het probleem met de bestaande, in goud uitgedrukte Europese monetaire rekeneenheid is dat deze voor zijn functie van uniforme, internationaal erkende waardemeter ongeschikt is geworden, omdat er door principiële wijzigingen in het internationale monetaire stelsel geen vaste relatie meer bestaat tussen de nationale valuta en het goud.

Deze ontwikkeling werd reeds toegelicht bij het ontwerp van Wet omrekening in goud uitgedrukte rekeneenheden (kamerstukken II 1978/79, 15 459, nr. 3). Daarbij is melding gemaakt van de totstandkoming van een aantal protocollen tot wijziging van verdragen (op het gebied van het vervoer en op het gebied van de kernenergie), waarin de in goud uitgedrukte rekeneenheden worden vervangen door het bijzondere trekkingsrecht van het Internationale Monetaire Fonds (IMF). Ten aanzien van de verdragen op het gebied van de kernenergie is in de toelichting bij genoemd ontwerp van wet vermeld dat overleg over wijzigingsprotocollen gaande was. De onderhavige twee Protocollen zijn het resultaat van dat overleg.

In de beide Protocollen wordt één bijzonder trekkingsrecht in de plaats gesteld van één Europese monetaire rekeneenheid. De oorspronkelijke waarde van het bijzondere trekkingsrecht, geïntroduceerd in 1969, stond gelijk met 0,88867088 gram fijn goud, dezelfde waarde als in de Verdragen van Parijs en Brussel bedoelde rekeneenheid. Deze vastgestelde waarde kwam destijds overeen met de waarde van de U.S.-dollar uitgedrukt in

goud, dat wil zeggen 35 dollar per troy ounce fijn goud (31,1035 gram) = 1 dollar per 0,88867088 gram. In 1971 en 1973 werd de dollar geëvalueerd, hetgeen resulteerde in een waarde van 42,222 dollar per troy ounce fijn goud ofwel 1 dollar per 0,73666 gram of 1,20635 dollar per 0,88867088 gram. De startwaarde van het bijzondere trekkingsrecht op 28 juni 1974 werd gesteld op 1,20635 dollar. Er was dus een relatie tussen de vroegere officiële waarde van 0,88867088 gram fijn goud en de standaardmand van valuta die als berekeningsbasis wordt gebruikt voor het bijzondere trekkingsrecht van het IMF. Het was daarom logisch dezelfde relatie aan te houden tussen de hier bedoelde rekeneenheid en het bijzondere trekkingsrecht. Ten tijde van de aanbieding aan de ministerraad was 1 bijzonder trekkingsrecht circa f 2,60.

Zolang de Protocollen niet in werking zijn getreden, blijft het omrekeningsprobleem bestaan. Om deze reden worden in een Aanbeveling van de Raad van de OESO de verdragsstaten aangespoord reeds in de interimperiode één Europese monetaire rekeneenheid te interpreteren als gelijkstaand met één bijzonder trekkingsrecht. In Nederland is dit geschied bij de Wet omrekening in goud uitgedrukte rekeneenheden (Wet van 15 mei 1981, Stb. 295, met Besluit omrekening in goud uitgedrukte rekeneenheden, Stb. 1982, 5, in werking getreden op 15 maart 1982), waarin met behoud van de in goud uitgedrukte rekeneenheden in de betrokken verdragen reeds de omrekening via het bijzondere trekkingsrecht volgens de in de Protocollen voorgeschreven verhouding wordt ingevoerd.

De verhoging van de bedragen werd vooral noodzakelijk geacht in verband met de inflatoire ontwikkelingen van de laatste decennia. De voorgestelde verhoging beperkt zich tot het Verdrag van Brussel, waarbij het bedrag van 70 miljoen bijzondere trekkingsrechten, overeenkomend met het gedeelte van de schadevergoeding ten laste van de Staat op het grondgebied waarvan de desbetreffende kerninstallatie is gevestigd, wordt verhoogd tot 175 miljoen, terwijl het bedrag van 120 miljoen bijzondere trekkingsrechten, dat de bovengrens vormt van het tussen verdragsstaten te verdelen gedeelte, wordt verhoogd tot 300 miljoen. Het achterwege blijven van een verhoging van de limiet van het Verdrag van Parijs is minder belangrijk omdat het Verdrag toelaat dit bedrag in de nationale wet te verhogen of te verlagen.

De andere wijzigingen die de Protocollen aanbrengen, zijn in het algemeen gericht op het vergemakkelijken van de uitvoering van de verdragen of op de verdere harmonisatie van de toepassing ervan. Verschillende van deze wijzigingen bestaan in het verwerken in de verdragsteksten van vroeger door de Bestuurscommissie van het OESO-Agentschap voor Kernenergie aangenomen Aanbevelingen. Voor een toelichting op deze wijzigingen moge verwezen worden naar de hieronder volgende artikelsgewijze toelichting.

Naast het vaststellen van Aanbevelingen heeft de Bestuurscommissie, op grond van de haar in artikel 1, onder a (ii) en onder b, van het Verdrag van Parijs gegeven bevoegdheid, in de loop van de tijd tevens gebruik gemaakt van de mogelijkheid Besluiten te nemen. Deze Besluiten zijn niet in het Protocol bij het Verdrag van Parijs opgenomen en hebben rechtstreekse werking. Het betreft de volgende Besluiten:

- Besluiten van 27 oktober 1977 (NE/M (77)2) tot uitsluiting van kleine hoeveelheden nucleaire stoffen en van bepaalde soorten nucleaire stoffen van de toepassing van het Verdrag van Parijs (Trb. 1980, 122);
- Besluit van 11 april 1984 (NE/M (84)1) dat installaties voor de definitieve verwijdering van nucleaire stoffen, gedurende de operationele fase, als kerninstallatie worden beschouwd (Trb. 1987, 154).

Wat de inwerkingtreding van de onderhavige Protocollen betreft, moge het volgende dienen. Ingevolge artikel 20 van het Verdrag van Parijs wordt een wijziging van kracht zodra zij door twee derde van de Verdragsluitende Partijen is bekrachtigd of bevestigd. Op dit moment bedraagt het aantal voor inwerkingtreding benodigde ratificaties tien. Tot

dusver zijn acht landen (te weten: België, Bondsrepubliek Duitsland, Italië, Noorwegen, Portugal, Turkije, het Verenigd Koninkrijk en Zweden) partij geworden bij het Protocol tot wijziging van het Verdrag van Parijs. Het Protocol bij het Verdrag van Brussel treedt echter ingevolge artikel 21 van het Verdrag pas in werking zodra alle Verdragsluitende Partijen het hebben bekrachtigd of goedgekeurd. Tot nu toe zijn zes landen daartoe overgegaan (te weten: België, Bondsrepubliek Duitsland, Italië, Noorwegen, het Verenigd Koninkrijk en Zweden).

Bekrachtiging van de twee Protocollen door Nederland maakt aanpassing noodzakelijk van de Wet aansprakelijkheid kernongevallen. Een mede daartoe strekkend voorstel van wet wordt tegelijk met het onderhavige wetsvoorstel bij de Staten-Generaal aanhangig gemaakt.

De regeringen van de Nederlandse Antillen en Aruba hebben te kennen gegeven van medegelding van deze Protocollen voor hun grondgebied af te zien, omdat zij ook geen partij zijn bij de onderliggende verdragen. Derhalve wordt slechts goedkeuring van deze twee Protocollen gevraagd voor Nederland.

Artikelsgewijze toelichting bij het Protocol tot wijziging van het Verdrag van Parijs

Artikel 1, onder a (i)

Ingevolge artikel 3, onder c, van het Verdrag van Parijs kunnen de Verdragsluitende Partijen de aansprakelijkheid van de exploitant van een kerninstallatie uitbreiden tot de schade, veroorzaakt door een andere bron van ioniserende straling binnen die installatie. Aangezien de meeste nationale wetgevingen, waaronder de Nederlandse (artikel 4, Wet aansprakelijkheid kernongevallen), deze schade mede omvatten, leek het gewenst het Verdrag uitdrukkelijk op dit soort schade van toepassing te verklaren. Teneinde iedere dubbelzinnigheid nu uit te sluiten, is in het onderhavige artikel dan ook bepaald dat schade, veroorzaakt door dergelijke ioniserende straling, schade is in de zin van artikel 1, onder a (i), van het Verdrag van Parijs.

In verband met de wijziging komt artikel 3, onder c, van het Verdrag te vervallen.

Artikel 1, onder a (ii)

Het Verdrag van Parijs bevat geen bepaling waardoor meer dan één kerninstallatie van één exploitant die zich op hetzelfde terrein bevinden als één enkele kerninstallatie kan worden beschouwd. In verband met de omstandigheid dat tal van Verdragstaten, waaronder Nederland (artikel 7, tweede lid, Wet aansprakelijkheid kernongevallen), in hun wetgeving een dergelijke bepaling hebben opgenomen, biedt het onderhavige artikel nu uitdrukkelijk de Verdragsluitende Partijen de mogelijkheid te bepalen dat meer dan één kerninstallatie van één en dezelfde exploitant die zich op hetzelfde terrein bevinden, alsmede iedere andere installatie op dat terrein waar radioactieve stoffen worden bewaard, als één enkele kerninstallatie zullen worden beschouwd.

Artikel 1, onder a (iv)

De tekst van artikel 1, onder a (iv), van het Verdrag van Parijs, die met name ten doel heeft om van de begripsomschrijving van radioactieve producten of afvalstoffen in de zin van het Verdrag de radioactieve isotopen die zich buiten een kerninstallatie bevinden, uit te sluiten, heeft reeds, wat de uitleg betreft, tot een Aanbeveling van de Bestuurscommissie (25 april 1968 – NE/M (68)1) geleid (publicatie OESO, 1984: «Paris Convention decisions, recommendations, interpretations»).

Het bleek noodzakelijk door middel van deze Aanbeveling te bepalen dat, willen de radioactieve isotopen buiten de werkingssfeer van het Verdrag worden gehouden, zij het eindstadium van fabricage moeten hebben bereikt. De onderhavige bepaling brengt deze wijziging nu in het Verdrag van Parijs aan.

Het is eveneens wenselijk gebleken een uitdrukkelijke verwijzing toe te voegen voor het gebruik van radioactieve isotopen voor onderwijskundige doeleinden.

Artikel 3, onder a (ii)

Ingevolge artikel 3, onder a (ii) 1, van het Verdrag van Parijs wordt de exploitant van een kerninstallatie niet aansprakelijk gesteld voor de schade aan de kerninstallatie zelf en aan alle goederen die zich op het terrein van de installatie bevinden en die worden gebruikt of bestemd zijn om te worden gebruikt in verband met die installatie. Rekening houdend met het bepaalde in artikel 6, onder c (ii), van het Verdrag, kan de exploitant niet buiten dit Verdrag om wettelijk aansprakelijk worden gesteld voor dit soort schade. Het Protocol brengt hierin in zoverre wijziging dat de uitsluiting van schade die door een kernongeval is toegebracht aan de goederen op het terrein, tevens de schade omvat die aan iedere kerninstallatie op datzelfde terrein is toegebracht, met inbegrip van een nog in aanbouw zijnde kerninstallatie die niet de installatie is waardoor de schade is veroorzaakt, teneinde te voorkomen dat de financiële zekerheid die is gevormd om derden schadeloos te stellen, wordt gebruikt voor het vergoeden van de schade die aan die andere kerninstallaties is toegebracht.

Evenmin wordt de exploitant van een kerninstallatie ingevolge het huidige artikel 3, onder a (ii) 2, van het Verdrag van Parijs aansprakelijk gesteld voor schade aan het vervoermiddel waarin de betrokken nucleaire stoffen zich op het tijdstip van het kernongeval bevonden. Echter, overeenkomstig achtereenvolgende Aanbevelingen van de Euratom-commissie van 6 juli 1966 en van de Bestuurscommissie van 9 oktober 1969 (NE/M(69)2) (publicatie OESO, 1984), hebben de meeste Verdragsluitende Partijen, waaronder Nederland (artikel 3, derde lid, Wet aansprakelijkheid kernongevallen) gebruik gemaakt van het hun ingevolge artikel 7, onder c, van het Verdrag toekomende recht om de aansprakelijkheid van de exploitant van een kerninstallatie uit te breiden tot de schade aan het vervoermiddel.

Het Protocol speelt op deze ontwikkeling in en derhalve is de uitzondering voor schade aan het vervoermiddel komen te vervallen (artikel 3, onder a (ii), van het Verdrag).

Artikel 3, onder c

Artikel 3, onder c, van het Verdrag is vervallen. Men vergelijkte hetgeen hieromtrent in de toelichting bij artikel 1, onder a (i) is opgemerkt.

Artikel 4, onder c

Artikel 4, onder c, van het Verdrag van Parijs bepaalt dat de aansprakelijke exploitant de vervoerder van nucleaire stoffen dient te voorzien van een certificaat van financiële zekerheid.

Door de wijziging die het Protocol aanbrengt, namelijk door de Verdragsluitende Partijen toestemming te verlenen om vervoer dat uitsluitend op het eigen grondgebied plaatsvindt, van deze formaliteit vrij te stellen, wordt de tekst van het Verdrag in overeenstemming gebracht met de werkwijze die op dat gebied in de praktijk in andere landen wordt gevolgd. Voor Nederland bestaat geen aanleiding voor een vrijstelling, aangezien vervoer over Nederlands grondgebied bijna altijd een internationaal karakter heeft.

Artikel 5, onder c

Terwijl door het Aanvullend Protocol van 1964 artikel 4, onder a en b, van het Verdrag in die zin was gewijzigd dat het begrip «overdracht van aansprakelijkheid op grond van een schriftelijke overeenkomst» daarin werd opgenomen, werd een dienovereenkomstige wijziging van artikel 5, onder c, waarin de aansprakelijkheid wordt geregeld met betrekking tot splijtstoffen of radioactieve produkten of afvalstoffen die zich op het tijdstip van een ongeval niet meer in een kerninstallatie bevinden, achterwege gelaten. Nadat reeds op 19 oktober 1967 door de Bestuurscommissie een Aanbeveling (NE/M/(67)2) (publikatie OESO, 1984) was aangenomen, waarin werd bepaald dat het aanvaarden van de aansprakelijkheid op grond van een schriftelijke overeenkomst zou worden beschouwd als een geval van overname van de nucleaire stoffen in de zin van artikel 5, onder c, is nu deze bepaling dienovereenkomstig gewijzigd.

Artikel 6, onder c

Doordat de aan het vervoermiddel toegebrachte schade in de aansprakelijkheid van de exploitant wordt begrepen, is artikel 6, onder c (ii), in die zin gewijzigd dat de daarin voorkomende verwijzing naar de aansprakelijkheid voor schade aan het vervoermiddel is geschrapt. Men vergelijkte voorts hetgeen hieromtrent in de toelichting bij artikel 3, onder a (ii) is opgemerkt.

Artikel 7, onder b

Met betrekking tot het vervangen van de rekeneenheid door het bijzondere trekkingsrecht van het Internationale Monetaire Fonds moge verwezen worden naar hetgeen in het algemene deel van deze toelichting dienaangaande is opgemerkt.

In artikel 7, onder b (ii) is een bepaling opgenomen, waardoor het uitdrukkelijk mogelijk wordt gemaakt om het bedrag waarvoor de exploitant aansprakelijk is, zo vast te stellen dat het lager is dan het bedrag waarvan in het Verdrag wordt uitgegaan. Dit geldt slechts met betrekking tot bepaalde installaties of bepaalde vormen van vervoer ten aanzien waarvan men in het algemeen van mening is dat deze geen schade van grote omvang kunnen veroorzaken in vergelijking tot alle andere in het Verdrag bedoelde kerninstallaties en vormen van vervoer van nucleaire stoffen. Gebruikmaking van deze mogelijkheid die ten doel heeft te voorkomen dat de exploitanten van kerninstallaties die aansprakelijk zijn voor deze categorie installaties of vervoer, worden belast met onnodig hoge kosten voor verzekering of financiële zekerheid, is echter onderworpen aan de voorwaarde dat een dergelijk bedrag niet lager mag zijn dan het minimumbedrag dat reeds in artikel 7, onder b, is vastgesteld. Een Aanbeveling, aangenomen door de Raad van de OESO tegelijk met de Protocollen, spoort een staat die gebruik maakt van deze mogelijkheid aan, middelen ter beschikking te stellen waarmee de slachtoffers schade-loos kunnen worden gesteld tot het bedrag dat beschikbaar is voor de andere kerninstallaties op zijn grondgebied in het geval dat, geheel tegen de verwachting in, bij een ongeval schade zou ontstaan die hoger is dan dit verlaagde bedrag. Hierbij dient evenwel te worden opgemerkt dat een dergelijke maatregel in het algemeen alleen van belang is voor landen die geen partij zijn bij het Aanvullend Verdrag van Brussel.

Artikel 7, onder c

Artikel 7, onder c, van het Verdrag van Parijs behoeft wijziging in verband met de uitbreiding van de aansprakelijkheid van de exploitant van een kerninstallatie tot het vervoermiddel toegebrachte schade, alsmede in verband met de vervanging van de rekeneenheid.

De tekst van artikel 7, onder c, brengt bovendien tot uitdrukking dat deze bepaling geen belemmering vormt voor de Verdragsluitende Partijen om door middel van hun nationale wetgeving een bedrag aan te nemen dat hoger is dan het hier genoemde minimum bedrag van 5 miljoen bijzondere trekkingsrechten.

Artikel 8, onder d

Bij de wijziging van artikel 8 van het Verdrag van Parijs door het Aanvullend Protocol van 1964 zijn een aantal wijzigingen aangebracht zowel wat de inhoud van dit artikel als wat de volgorde van de bepalingen betreft. In dit artikel wordt onder d bepaald dat het recht op schadevergoeding onder bepaalde omstandigheden niet vervalst, zelfs niet indien de normale vervaltermijn is verstreken. Uit de huidige volgorde van de leden van artikel 8 blijkt niet duidelijk dat de bedoelde uitzondering van toepassing zou moeten zijn op de verschillende termijnen die door het Verdrag zijn vastgesteld en die worden genoemd in de leden a, b en c van dit artikel, aangezien in lid d, uitdrukkelijk alleen lid a wordt genoemd.

Overeenkomstig de Aanbeveling die hieromtrent reeds is aanvaard door de Bestuurscommissie op 19 oktober 1967 (NE/M(67)2) (publicatie OESO, 1984) is de bepaling thans dienovereenkomstig verduidelijkt door een uitdrukkelijke verwijzing naar de leden b en c van dit artikel op te nemen.

Artikel 15, onder b

De wijziging in artikel 15, onder b, van het Verdrag van Parijs betreft de vervanging van de rekeneenheid door het bijzondere trekkingsrecht. Men vergelijkte hetgeen hieromtrent in het algemene deel van deze toelichting is opgemerkt.

Artikelsgewijze toelichting bij het Protocol tot wijziging van het Verdrag van Brussel

Artikel 2, onder b

De verklaring, bedoeld in artikel 2, onder b, van het Verdrag van Brussel, «voor de toepassing van lid a (ii)» heeft in feite alleen betrekking op punt 3 van lid a(ii) («schade die is geleden in volle zee of daarboven door een onderdaan van een Verdragsluitende Partij ...») en behoeft niet van toepassing te zijn op de punten 1 en 2 van datzelfde lid.

In de onderhavige bepaling is dan ook een uitdrukkelijke verwijzing naar punt 3 van lid a (ii) opgenomen.

Artikel 3, onder g

Met betrekking tot de vervanging van de rekeneenheid door het bijzondere trekkingsrecht in het Verdrag van Brussel moge verwezen worden naar hetgeen hieromtrent in het algemene deel van deze toelichting is opgemerkt.

In tegenstelling tot het Verdrag van Parijs, waarin in artikel 7, onder b, is bepaald dat de bedragen die door dat Verdrag worden vastgesteld, mogen worden omgerekend in de nationale munteenheid in ronde bedragen, wordt hierover in artikel 3, onder g, van het Verdrag van Brussel niet gerept. De kwestie van de datum waarop deze omrekening moet worden verricht voor de door dit Verdrag vastgestelde bedragen, heeft evenwel een praktisch belang in het geval van een kernongeval, waarbij een beroep moet worden gedaan op de gemeenschappelijke bijdrage van de Verdragsluitende Partijen (derde tranche van de schadevergoeding). Gekozen is voor de datum van het kernongeval. Door de

Verdragsluitende Partijen kan in gemeenschappelijk overleg een andere datum dan die van het ongeval worden vastgesteld voor het geval dat dit bij een bepaald kernongeval voor de slachtoffers een billijker oplossing zou bieden.

In verband met de inflatoire ontwikkelingen van de laatste decennia is in het onderhavige Protocol de maximumgrens van de schadevergoeding die ten laste komt van de Staat op het grondgebied waarvan de desbetreffende installatie is gevestigd, verhoogd tot 175 miljoen bijzondere trekkingsrechten. De maximumgrens van de schadevergoeding die ten laste komt van de gezamenlijke Verdragsluitende Partijen is verhoogd tot 300 miljoen bijzondere trekkingsrechten. Met betrekking tot de verhoging van de limiet moge voorts verwezen worden naar hetgeen in het algemene deel van deze toelichting hieromtrent is opgemerkt.

In verband met de verhoging van de bedragen enerzijds (175 en 300 in plaats van 70 en 120) en vervanging van de Europese Monetaire rekening-eenheid door bijzondere trekkingsrechten anderzijds brengt het onderhavige Protocol in de volgende artikelen van het Verdrag van Brussel wijzigingen aan: artikel 3, onder a, b en c; artikel 4, onder a en b; artikel 8 en artikel 10, onder a, alsmede in de Bijlage bij dit Verdrag.

Artikel 14, onder b

In artikel 14, onder b, van het Verdrag van Brussel dient de verwijzing naar artikel 7, onder c, van het Verdrag van Parijs te vervallen in verband met het besluit om schade aan het vervoermiddel op te nemen in de aansprakelijkheid van de exploitant van een kerninstallatie (men vergelijkte hetgeen hieromtrent bij artikel 3, onder a (ii) van de artikelsgewijze toelichting bij het Protocol bij het Verdrag van Parijs is opgemerkt).

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

De Minister van Buitenlandse Zaken,
H. van den Broek

De Minister van Financiën,
H.O.C.R. Ruding

De Minister van Economische Zaken,
R.W. de Korte

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
N. Smit-Kroes